

den Maade. Det vilde da ikke kunne undgaaes at tage under en meget alvorlig Overveelse, om det er absolut nødvendigt, at Præsten holder Befordring, og naar jeg da tager Hensyn til de Steder, hvor jeg er kjendt, mener jeg, at der ikke kan være Noget iveien for, at Præsten fik Kjørselsgodtgjørelse og selv besørge sin Befordring, saaledes at de fik Jorden, som forstode at drive den med noget Udbytte, og at Præstens Lønning blev ansat i Penge som andre Embedsmænds; men hvis Folk, der ere kjendte i et videre Omfang end jeg, anse det for umuligt for Præsten at skaffe sig selv passende Befordring, maatte man vel blive ved noget Eignende som det, der er foreslaaet. Jeg for mit Vedkommende tror ikke, at det skulde være umuligt at ordne Sagen tilfredsstillende. Men for Resten skal jeg gjøre opmærksom paa, at man jo har andre Embedsmænd paa Landet, for hvis Vedkommende man aldrig har tænkt paa, hvorledes de skulde befordres. Naar man anseter en Herredsfoged eller en Birkedommer paa Landet, der vitterlig har 10—20 Gange saa megen Kjørsel som en Præst, saa spørger intet Menneſte, hvorledes han skal kjøre. Man giver ham en Befordringsgodtgjørelse, som rigtignok er saa ringe, at jeg aldrig vilde være med til at give den til nogen Præst, nemlig 1 Kr. 33 Ø. pr. løbende Mil, hvad man paa de allerfleste Steder vitterlig ikke kan faae Befordring for. Smidlertid, man har ikke betænkt sig paa at give Netsbetjentene denne Befordringsgodtgjørelse, uagtet de have mange flere Kjørsler end Præsten. Skulde det derimod blive anset nødvendigt at opretholde Stillingen, som den er, saaledes at Præsten for sin Befordrings Skyld maatte have Jord, saa maa man gaa en anden Vej, slette denne Begrændsning af 2 Tdr. Hartkorn og give Præstegaarden saa megen Vøling, at Præsten kan holde disse Heste og disse Køer og derigjennem have den Indtægt, som jeg har forudsat, at det var Hensigten at lade ham have i Naturalier til hans Husholdning. Enten maa man give ham mere Jord eller rent ophøve Bestemmelsen om Jord, hvis det forholdes sig, som de Herrer sige, at de 2 Tdr. Hartkorn ingen Indtægt give. Det har ingen praktiske Banffeligheder, at han faar mere Jord, thi derved bliver han ikke Landmand, uden forsaavidt han allerede er det efter Lovforslaget. Forskjellen vilde kun være, at han efter Forslaget er Landmand uden Indtægt, men med den dobbelte Jord vilde blive Landmand med Indtægt. Hvis det er nødvendigt at gaa denne Vej, ser jeg ikke, at man har Andet at gjøre end at sige: Saa megen Jord er det og det værd i en fornuftig Præsts Hænder, og vi forudsætte, at et fornuftigt Menneſte vil kunne faae den Indtægt ud deraf, og trække da denne Værdi fra den Indtægt, der normeres som Løn. Man har ogsaa i Lovgivningen Exempel paa en anden Fremgangsmaade og ved at følge den kunde man ogsaa lade

Vølingen blive ved Præstegaarden; jeg sigter her ved til den Vej, man er gaaet i Løven for Netsbetjente, hvor man har normeret en vis Sæge, men bestemt, at, hvis der findes Embedsjord, beregnes Indtægten deraf efter Gjennemsnittet af Nettoindtægten i de sidste 10 Aar, før Balancen er indtraadt. Man har herefter havt Tilfælde, hvori Embedsmanden slet ikke har faaet Løn udbetalt i Penge paa Grund af Jorpagtningsafgiftens Størrelse. Jeg har ansøgt dette for at vise, at man paa andre Omraader i Lovgivningen har vidst at hjælpe sig og at komme ud over Spørgsmaalet om Jordtilliggende, uden at der har vilst sig overordentlig store Banffeligheder. Jeg mener altsaa, at, hvis de Bemærkninger, der igaar kom frem fra ærebe Medlemmer, der høre til samme Side som jeg, ere rigtige, maa man nærmest komme til at give Præsten større Løn og give ham Kjørselsgodtgjørelse og lade ham blive rent fri for Jord. Det Sidste anbefaler jeg derved, at Jorden saa kan sælges og komme i Hænderne paa Folk, der kunne have Nytte og Fornøielse deraf. Indtil videre føler jeg mig overbevist om, at det vil være muligt for Præsten at skaffe sig Befordring uden Jord, men jeg mener da, at den Befordringsgodtgjørelse, han skulde have maatte ikke være kneben, men meget rigelig og rundelig, thi det maatte ikke kunne siges om en Præst i et Pastorat af stor Udstrækning, at han ikke kunde besøge sine Menighedsmedlemmer, fordi han ikke havde Raad til at kjøre. Jeg vilde ikke have Noget inod, at han fik en saa rigelig Godtgjørelse, at han havde Raad til selv at anskaffe sig Bogn for altid at kunne være forsynet med en ordentlig Bogn, saaledes at han kun behøvede at leie Heste. Hvad Voligen angaar, er jeg i nogen Tvivl om dens Værdi. Vi maa erindre, at den Volig, her er Tale om, er paa sine Steder meget stor og herfabelig, forsynet med et stort Antal Bøer. Nu kan det ganske vist være en stor Behagelighed, at have en saadan stor og rummelig Volig; men er man nødt dertil, saaledes at man ikke kan vælge den efter sin Indtægt, saa kan det ofte være en meget stor Gene. En saadan Volig medfører betydelige Udgifter til Montering, som jeg er overbevist om, at Præsten ofte vilde undgaa, naar han selv kunde vælge Volig efter sin Indtægt. Det er et Moment, som er af Betydning ved Vurderingen af Voligen, at Præsten skal overtage Hovedbygningen til en Gaard, hvor Vølingen vil forsvinde. Allerede VædeligeHoldsudgifterne kunne blive temmelig betydelige. Men naar dertil kommer, at Præsten skal overtage Forrentningen af Halvdelen af Byggelaanene, baade de gamle og de nye, mener jeg rigtignok, at det let kan komme til at stille sig saaledes, at man maa sige, at i enkelte Tilfælde har Præsten en Friholig, som han betaler en dyr Husleie for, og i de fleste Tilfælde har han ikke nogen synderlig Indtægt af denne